

A tevékenység személyes végzésével kapcsolatos kötelezettségek

Haspel Orsolya

Formaruha

Közterületen vagy nyilvános helyen a vagyonőr köteles formaruhát viselni, amely azonban nem utalhat a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra.¹ A jogszabály nem határozza meg, hogy a formaruha milyen legyen, csak azt, hogy milyen tilalmak érvényesülnek ennek tekintetében. A formaruha viselésének célja, hogy annak használatával a dolgozók azonos ruházata utal a munkáltató kilétére, valamint, hogy mások számára egyértelmű legyen, hogy a személy vagyonorként lát el szolgálatot az adott helyen. A formaruhán fel kell tüntetni annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá a vagyonőr nevét és a vagyonőr megjelölést. Ha a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgálatot, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött.²

Közterületen vagy nyilvános helyen végzett tevékenység esetén az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy szerelő esetében – formaruha hiányában – a vállalkozás nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, valamint az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy elektronikai vagyonvédelmi rendszert szerelő elnevezést kitűzőn kell megjeleníteni.³

Igazolvány

A törvény hatálya alá tartozó tevékenység személyes végzésekor a tevékenységet végző személy köteles az igazolványát magánál tartani, valamint az intézkedéssel

¹ SzVMt. 16. § (2) bekezdése alapján.

² SzVMt. 16. § (3) bekezdése alapján.

³ SzVMt. 16. § (4) bekezdése alapján.

érintett személy kérésére a tevékenységére vonatkozó felhatalmazást hitelt érdemlően igazolni.⁴ A személy- és vagyonőri igazolvány a személyazonosságot igazoló hatósági igazolvánnyal együtt jogosít a tevékenység végzésére. A rendőrségi ellenőrzéskor az igazolványt az ellenőrző személynek fel kell mutatni. Az igazolvány adataiban bekövetkezett változást az igazolványos a változástól számított nyolc napon belül köteles bejelenteni a rendőrségnek.⁵ Amennyiben a vagyonőr fegyverrel lát el szolgálatot, a jogszerű tartást igazoló engedélyt is magánál kell tartania.

A rendészeti képzés és a kiegészítő képzés elvégzése

A személy- és vagyonőri igazolvány kiadásának ugyan nem feltétele a rendészeti képzés elvégzése, de a tevékenység megkezdéséhez szükséges. A Rendészeti tv. 23. §-a rendelkezik a személy- és vagyonőrök vizsgakötelezettségeiről. A személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott képzettségen túl köteles elvégezni egy úgynevezett rendészeti képzést is, amelynek célja, hogy a vizsgázó tisztában legyen a rá és tevékenységére vonatkozó hatályos jogszabályi előírásokkal.

A képzés elméleti és gyakorlati részből áll, a vizsga bizottság előtt történik, amelynek egyik tagja a rendőrség által kijelölt személy.⁶ A képzés sikeres elvégzéséről tanúsítványt kap a vizsgázó.⁷ A személy- és vagyonőr a képzés elvégzését követően öt évente kiegészítő képzésen és vizsgán köteles részt venni, amely során a bekövetkezett jogszabályi változások és azok gyakorlati alkalmazhatóságából, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretekből tesz vizsgát. A képzés és vizsgáztatás részletes szabályairól, az elsajátítandó ismeretekről a 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet rendelkezik.

⁴ SzVMt. 24. § (3) bekezdése alapján.

⁵ SzVMt. 17. § (3) bekezdése alapján.

⁶ A 2012. évi CXX. törvény 23. § (2) bekezdése alapján.

⁷ 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról 4. melléklet.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végzőkre vonatkozó szabályok

A személy- és vagyonőrnek hatósági jogköre nincs,⁸ azonban a SzVMt. alapján számos jogosultsággal rendelkezik. Jogosultságait a törvény alapján vagy az érintett személy önkéntes hozzájárulásával gyakorolhatja, amelyek közül azt kell választania, amely a személyiségi jogok és a személyi szabadság legkisebb korlátozásával jár.⁹

Példa – A jó hírnévhez és az emberi méltósághoz való jog megsértését állapította meg ítéletében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a következő tényállás alapján:¹⁰

2008. november 15-én az alperes üzletében a fotóosztályról eltulajdonítottak mintegy 26 000 forint értékű akkumulátort. A lopás gyanúsítottjáról készült felvételt az alperes megőrizte, a lopással gyanúsított személyről készült felvételt pedig a biztonsági pódiumon lévő monitoron elhelyezték, azon személyek képei közé, akiket vagyonvédelmi okból keresett az alperes. 2008. november 18-án délután 16 óra körül a felperes a szaküzletbe ment, hogy körülnézzon, mert a későbbiekben szeretett volna vásárolni egy fényképezőgépet magának. A felesége addig a bevásárlást intézte. A felperes körülbelül fél órát nézegetett az alperesi üzletben, táská nem volt nála, télikabátját a kezében tartotta. Amikor a felperes bement az alperesi üzletbe, a biztonsági pultban dolgozó vagyonőr végig követte mozgását a monitorral, mert a fényképen lévő, lopással gyanúsított személyre hasonlított a felperes. Ezért a felperes mozgását követte. Nagyjából 20 percig nézelődött a felperes, akinek a mozgása a vagyonőr részéről azért is vált gyanússá, mert több időt töltött a fotóosztályon, és ott csak nézegetett, valamint hallott arról, hogy már tűnt el a fotóosztályról fényképezőgéphez való akkumulátor. A vagyonőr odahívta felesét is, akivel egyetértettek abban, hogy felperes hasonlít arra a személyre, aki eltulajdonította az akkumulátort három nappal azelőtt. Az is gyanús volt nekik, hogy felperes nem ment oda az eladókhoz, valamint, amikor egy másik vásárló jelent meg azon a részen, akkor körbejárt, majd visszatért és tovább nézelődött. Amikor felperest telefonon hívta a felesége, akkor elindult a kasszák felé. Amikor a felperes távozni akart, a vagyonőr lement elé és megkérte, hogy az üzlettérben lévő elkerített biztonsági pulthoz menjen fel ruházatátvizsgálásra. Felperesnél

⁸ SzVMt. 16. § (1) alapján.

⁹ SzVMt. 25. § (1)–(2) alapján.

¹⁰ 4.P.20.245/2009/8.

csomag nem volt, a vagyonőr a felperes ruházatát akarta átvizsgálni, ezért kérte, hogy átvizsgálásra menjen vele. A felperes azt gondolta, hogy a kezén lévő kabátja miatt lett gyanús, ezért felajánlotta, hogy nézzék át a kabátját. A biztonsági pult az üzlet területén lévő elkerített hely, azonban az üzlet területéről is látható, hogy ki az, aki a pódiumon, a biztonsági pultban tartózkodik, és az üzletben lévők is láthatják a pódiumon történeteket. A biztonsági pultban tartózkodó vagyonőrök kérték, hogy pakolja ki a zsebeit, amelyet felperes meg is tett, azonban személyes tárgyain kívül nem volt egyéb. A kabátját odaadta a vagyonőrnek, aki azt nem vette el, így a földre esett. Felperes kérte, hogy vegyenek fel jegyzőkönyvet, de ez nem történt meg. A biztonsági vezető 2008. november 18-ra dátumozottan készített egy „Jegyzőkönyv ruházat átvizsgálásról” szóló iratot, rögzítve, hogy ruházat átvizsgálása céljából kérte, hogy menjen felperes vele a biztonsági pultba. A jegyzőkönyv szerint a biztonsági vezető akarta kihívni a rendőrséget, mert a felperes a kabátja zsebeit nem volt hajlandó kiüríteni. A jegyzőkönyv szerint a felperes erre azt mondta, hogy „inkább kiüríti a zsebeit, csak ne hívjon rendőrt”.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes személyiségi jogait megsértette. Indokolásában kifejtette, hogy a 2008. november 15-i lopásról készült videófelvételen nem ő látható, összetévesztették valakivel, a pénztárnál közrefogták, percekig várákoztatták, miközben a többi vásárló számára hallhatóan és láthatóan nyilvánvalóvá tették, hogy őt lopással gyanúsítják. Feltűnő és megalázó volt számára a külön pódiumra való felkísérése, ruházatátvizsgálást kértek tőle, és azt is hozzáfűzték, hogy a rendőrségen büntető feljelentést tesznek. Jegyzőkönyvet kérése ellenére sem vettek fel, azzal bocsátották el, hogy a továbbiakat majd a rendőrségtől megtudja. Az alperes eljárásával nemcsak emberi méltóságát sértette meg, hanem nem vagyoni kárt is okozott. Nyugdíjas mérnök jelenleg, aktív korában felelős beosztásokban dolgozott, soha nem került összetűzésbe a törvénnyel, évekkel ezelőtt szívműtéten esett át, amiből adódóan jelenleg is kezelésre jár, gyógyszerrel szed. Az esetet nem tudta feldolgozni, a mai napig sem sikerült túltennie magát az elszenvedett traumán.

Felhívás csomag tartalmának, járműnek és szállítmánynak a bemutatására

A vagyonőr a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából, a tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett akkor hívhat fel, ha megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dologt

tart magánál, amelynek őrzése a vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége, e dolgot a felszólítás ellenére sem adja át, és az intézkedés a jogsértő cselekmény megelőzése, megszakítása érdekében szükséges.¹¹ Látható, hogy a vagyonőrnek csak gyanú esetén van joga a felhívásra, tehát szűrőpróbaszerű ellenőrzést a jogszabály nem tesz lehetővé.¹² A csomag tartalmának, a járműben elhelyezett dolognak, a szállítmánynak bemutatása annak lehetővé tétele, hogy a személy- és vagyonőr megbizonyosodjon arról, hogy a csomagban, a járműben, a szállítmányban elhelyezett, a külső szemlélő elől egyébként rejtett dolgok között nincs olyan, amely az általa megakadályozandó jogsértő cselekményből származik, vagy amelynek a területre történő bevitele tilos.¹³ Ruházat átvizsgálására nincs jogosultsága a vagyonőrnek.

Csomagnak minősül mindazon, az érintett személy birtokában lévő, általa fogott vagy testére rögzített, azon viselt olyan tárgy, amely a benne elhelyezett dolgok szállítására, avagy azok szállításának megkönnyítésére szolgál, és amely alkalmas arra, hogy e dolgok a külső szemlélő elől – részben vagy egészben – elfedve maradjanak.¹⁴

Az előzőekben bemutatott jogesetben kimondta a bíróság, hogy a zseb nem minősül csomagnak, és a törvény nem ad lehetőséget a vagyonőrnek arra, hogy az érintett személyt ruházatának vagy zsebének tartalmára vonatkozóan bemutatásra felhívja.

Létesítmény őrzése

A közterületnek nem minősülő létesítmény őrzésével kapcsolatosan a vagyonőrnek többféle jogosultsága van.

Felhívhatja:

- a területre belépő vagy az ott-tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására.

¹¹ SzVMt. 28. § (1) bekezdés.

¹² A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 4.P.20.245/2009/8. számú ítélete alapján.

¹³ SzVMt. 74. § 14. pontja.

¹⁴ SzVMt. 74. § 13. pontja.

Amennyiben az érintett ennek önként és hitelt érdemlően nem tesz eleget, a személy- és vagyonőr az igazoltatásra hatósági személyt kérhet fel;¹⁵

- területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására;
- a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személyt csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmánynak bemutatására;
- a jogsértő személyt jogsértő magatartásának abbahagyására.

Megtilthatja

- az érintett belépését vagy az ott-tartózkodását, amennyiben a felhívásra nem igazolja kilétét vagy tartózkodásának, belépésének célját, illetve közlése ezzel kapcsolatosan nyilvánvalóan valótlan;
- a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét.

Alkalmazhat

- a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert;
- elektronikai vagyonvédelmi rendszert.¹⁶ Az elektronikai megfigyelőrendszer kizárólag olyan magánterületen alkalmazható, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot nem sérti.

A rendezvénybiztosítási feladatot ellátó személy- és vagyonőr a fentiekén kívül jogosult

- zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyt – a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján, ha a szerződésből fakadó kötelezettségeit érvényesíteni más módon nem tudja – különösen a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében csomagja tartalmának bemutatására felszólítani, rajta és csomagján kizárólag fémtárgyak kimutatására alkalmas eszközt alkalmazni, ennek visszautasítása esetén a rendezvényen való részvételét megtiltani;

¹⁵ SzVMt. 27. § (1) bekezdése alapján.

¹⁶ SzVMt. 26. §-a alapján.

- a rendezvény megtartását akadályozó vagy zavaró, annak biztonságát veszélyeztető, illetve az ott jogellenesen tartózkodó személyt kilétének igazolására felszólítani, a rendezvényen való részvételét megtiltani, távozásra felszólítani, amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni;
- a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó sportrendezvényeken rendezői feladata során a sportról szóló törvényben meghatározottak szerint, a sportrendezvényről eltávolítandó személyt visszatartani, ha az személyazonosságát felhívásra nem igazolja.¹⁷

Testi kényszer alkalmazása

Amennyiben a felszólítás ellenére a jogsértő cselekményt az arra felhívott nem hagyja abba, a személy- és vagyonőr testi kényszert alkalmazhat a jogszabályban meghatározott esetekben.

SzVMt. 27. § (3) A személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazásával

- a) a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- b) a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja;
- c) a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja;
- d) a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja.

Példa – A vagyonőr egy bankfiókban dolgozott, ahol az ügyféltérben elhelyezett tábla figyelmeztette az ügyfeleket, hogy az ügyféltérben a telefonálás nem megengedett.

Az ügyfél a délelőtti órákban azért érkezett a bankfiókba, hogy készpénzt vegyen fel a bankszámlájáról, de ott-tartózkodása közben a mobiltelefonján beszélgetést folytatott. A vagyonőr odalépett hozzá, és megkérte, hogy a beszélgetést fejezze be. Az ügyfél közölte, hogy még egy hívást le kell bonyolítani, és hívást kezdeményezett. Az őt ismét figyelmeztette, hogy nem szabad telefonálni, majd

¹⁷ SzVMt. 27. § (1) bekezdés.

megkérte, hogy tegye le a telefont, különben ki fogja kisélni. Az ügyfél azt válaszolta, hogy muszáj telefonálnia, és nem teszi le. A vagyonőr a telefonáló ügyfélhez lépett, a jobb kezével megragadta őt a bal hónaljánál, a bal kezével pedig a bal csuklójánál fogva, és igen határozottan, lendületesen és nagy erővel kivezette őt az ügyféltérből, aki még eközben is telefonált a jobb kezében tartott telefonnal. A vagyonőr a bank ügyfélterének lengő üvegajtájához érve az ajtót az ügyfél testével akarta kinyitni, mivel mindkét kezével megragadva tartotta őt továbbra is. Az ügyfél az üvegajtóhoz érve azt a jobb kezének kisujjával támasztotta ki, nehogy a fejét beverje, mivel még ekkor is a fülénél volt a telefon. Ily módon a vagyonőr által határozottan és lendületesen kivezetett ügyfél az üveg lengőajtót a jobb kezének ötödik ujjával (kisujjával) kitámasztva nyitotta ki, hogy elkerülje a feje beütődését. A cselekmény következtében az ügyfél nyolc napon túli sérülést szenvedett, mivel a kisujja eltört. A vagyonőr intézkedése miatt büntetőeljárás indult. Az eldöntendő kérdés az volt, hogy a vagyonőr eljárása jogszerű volt-e. Az SzVMt. 26. § és 27. § alapján a vagyonőr jogszerűen hívta fel az ügyfelet a telefonálás abbahagyására, azonban testi kényszer alkalmazásával történő kivezetésre csak akkor van lehetőség, ha valaki jogellenesen tartózkodik a védett objektumban. Megállapította a bíróság, hogy az ügyfél banki tartózkodása akkor sem minősült jogellenesnek, ha az ügyféltérben a tiltás ellenére telefonált, valamint arányos mértékű testi kényszernek sem nevezhető az olyan intézkedés, amely nyolc napon túli sérülést okoz az ügyfélnek. A bíróság testi sértés és személyi szabadság megsértése bűncselekmények elkövetése miatt elmarasztalta a vagyonőrt.¹⁸

A személy- és vagyonőr által alkalmazható eszközök

A személy- és vagyonőr vegyi eszközt (gázspray-t), gumibotot, örkutyát, valamint a jogi személynek személy- és vagyonvédelmi célra engedélyezett lőfegyvert tarthat magánál.¹⁹

¹⁸ Pécsi Városi Bíróság B.955/2008/9.

¹⁹ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerekről 28. § (2) bekezdés: „Lőfegyver, lőszer tartása az alábbi szervezeteknek engedélyezhető: [...] g) rövid lőfegyverre az a szervezet, amely a saját vagy mások vagyonát hivatásszerűen őrzi, mások életét, testi épségét hivatásszerűen védi, ha bizonyítja, hogy feladatainak ellátásához szükséges a lőfegyver.”

Fontos, hogy a felsorolt eszközöket a személy- és vagyonőr feladatainak ellátására során és kizárólag jogos védelmi helyzet vagy végszükség esetén alkalmazhatja.²⁰

Jogos védelmi helyzetet aktív, jogtalan emberi magatartás keletkeztethet, amely a vagyonőr vagy más személye, illetve javai vagy a közérdek ellen irányul. A támadásnak ezenkívül már megkezdettnek vagy közvetlenül fenyegetőnek kell lennie.²¹

„Végszükséget keletkeztető veszélyhelyzet forrása lehet természeti esemény (földrengés, tűzvész stb.), állat támadása, vétklen emberi magatartás, jogtalan emberi magatartás, ha a támadó nincs már a helyszínen, illetve jogellenes mulasztás.”²²

Ahhoz, hogy az elhárító magatartás végszükségi helyzetben elkövetettnek minősüljön, a veszélyhelyzetnek közvetlennek és másként el nem háríthatónak kell lennie, valamint feltétele, hogy a veszélyhelyzet előidézése ne legyen az elhárító személy terhére róható.²³

Eljárás a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel szemben

„A személy- és vagyonőr jogosult a bűncselekmény és a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, az elkövetőt elfogni és a birtokában lévő, bűncselekményből vagy szabálysértésből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elvenni. Köteles azonban az elfogott személyt haladéktalanul az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szert nyomban értesíteni. Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett dolgokat illetően is.”²⁴

Az idézett törvényszövegből látható talán leginkább, hogy a személy- és vagyonőrnek hatósági jogköre nincs, nem hatósági személy, szabálysértés esetén helyszíni bírságolásra, szabálysértési vagy büntetőeljárás lefolytatására nem jogosult.

²⁰ SzVMt. 27. § (4) bekezdése alapján.

²¹ Vass Éva: A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai. In Magyar József (szerk.): *Büntetőjog általános rész* I. Budapest, Rejtjel, 1996. 97–99.

²² Vass (1996): i. m. 103.

²³ Vass (1996): i. m. 102–103.

²⁴ SzVMt. 27. § (2) bekezdés.

A vállalkozások főbb kötelezettségei és jogosultságai

A szerződés írásba foglalásának kötelezettsége

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásban kell megkötni. A vállalkozás köteles a rendőrség által hitelesített naplóban nyilvántartást vezetni a szerződésekről.²⁵

A napló vezetése

A működési engedély kiadása mellett a rendőrség a vállalkozás részére hitelesíti a naplót, amely feltétele a tevékenység megkezdésének.²⁶ Ha a napló betelik, megsemmisül vagy eltűnik, a vállalkozás köteles új naplót hitelesíttetni. A vállalkozás a naplót az utolsó bejegyzéstől számított öt évig köteles megőrizni.²⁷

„A naplóban – vagy más alkalmas módon – kell nyilvántartani a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét, a megbízó nevét, lakcímét vagy székhelyét, a 20. § alapján a fizetett egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.”²⁸

A naplóban javítást végezni úgy lehetséges, hogy az eredeti bejegyzés is olvasható legyen.²⁹ A napló megtekintését a hatósági szervek részére a vállalkozásnak biztosítania kell.³⁰

Az alvállalkozó igénybevételeire vonatkozó szabályok

A szerződés teljesítése érdekében a vállalkozó további vállalkozással (alvállalkozó) szerződést köthet a megbízó előzetes hozzájárulásával. Az alvállalkozó azonban

²⁵ SzVMt. 14. § (1) bekezdés és 15. § (1) bekezdés.

²⁶ 22/2006. (IV. 25.) BM rendelet a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény végrehajtásáról 9. §.

²⁷ SzVMt. 15. § (1) bekezdés.

²⁸ SzVMt. 15. § (2) bekezdés.

²⁹ SzVMt. 15. § (3) bekezdés.

³⁰ SzVMt. 15. § (4) bekezdés.

további vállalkozóval már nem köthet szerződést a tevékenység elvégzésére.³¹ A törvényi szabályozás az alvállalkozói láncok létrejöttét zárja ki. A szerződésnek ebben az esetben tartalmaznia kell a megbízó hozzájárulását, valamint az alvállalkozó nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát.³² A szerződést a naplóban is rögzíteni kell.

A személy- és vagyoni védelmi vállalkozás fegyvertartási engedélye

A személy- és vagyoni védelmi tevékenységet folytató vállalkozásoknak lehetőségük van arra, hogy jogi személyként lőfegyvertartási engedélyt kapjanak.³³ Ebben az esetben nem a személy- és vagyonőr mint természetes személy, hanem maga a vállalkozás jogosult lőfegyver tartására.

Az engedély kiadása a tevékenység helye szerinti megyei rendőr-főkapitányságok hatáskörébe tartozik.³⁴ A fegyvertartásra irányuló kérelmet elektronikus úton kell benyújtani, amely a www.police.hu honlapról elérhető.

Fontosabb kritériumok

Az engedély megszerzéséhez a vállalkozásoknak bizonyítania kell, hogy feladatainak ellátásához szükséges a lőfegyver. Tehát a jogi személynek legalább előszerződéssel kell rendelkeznie az elvégzendő munkára, és annak jellegéből ki kell derülnie, hogy az adott feladat ellátásához a személy- és vagyonőröknek szükséges a fegyver viselése.

A vállalkozásnak érvényes működési engedéllyel kell rendelkeznie a személy- és vagyoni védelmi tevékenység végzésére (amelyet a rendőrkapitányság állít ki).

A kérelemben a jogi személy és a vezető tisztségviselő, valamint a vállalkozás alkalmazottainak adatait is fel kell tüntetni.

³¹ SzVMt. 14. § (2) bekezdés.

³² SzVMt. 14. § (3) bekezdés.

³³ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 28. § (2): „Lőfegyver, lőszer tartása az alábbi szervezeteknek engedélyezhető: [...] g) rövid lőfegyverre az a szervezet, amely a saját vagy mások vagyonát hivatásszerűen őrzi, mások életét, testi épségét hivatásszerűen védi, ha bizonyítja, hogy feladatainak ellátásához szükséges a lőfegyver.”

³⁴ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés.

A rendőrség a fegyvertörvény alapján a vezető tisztségviselő előéleti feltételeit közvetlen adatlekéréssel ellenőrzi.³⁵

Meg kell jelölni a kérelemben, hogy a vállalkozás milyen számú fegyvert szeretne tartani. Ez függ a tevékenység helyszíneinek és a tevékenységet ténylegesen végzők számától, valamint a munkaidőrendszerétől is. A jogi személy számára annyi fegyvert fog engedélyezni a rendőrség, amennyi a tevékenység ellátásához feltétlenül szükséges.

Személy- és vagyonvédelmi célra kizárólag rövid lőfegyver engedélyezhető.

A megjelölt alkalmazottnak részt kell venniük a fegyvertartáshoz szükséges egészségügyi alkalmassági vizsgálaton,³⁶ valamint rendelkezniük kell a fegyvertartáshoz előírt vizsgabizonyítvánnyal.³⁷

A vállalkozásnak a fegyverek tárolására a jogszabályban³⁸ meghatározott feltételeknek megfelelő tárolóhelyet kell biztosítania, amelyet a rendőrség az engedélyezés előtt a helyszínen ellenőriz. Amennyiben a feltételeknek a vállalkozás megfelel, a rendőrség határozati formában engedélyezi a fegyverek tartását. A határozatban meg kell jelölni azt a személyt, aki a fegyvereket megvásárolja, valamint a tárolásért felelős személyt is meg kell nevezni.³⁹

A tárolásért felelős személynek is rendelkeznie kell egészségügyi alkalmassági igazolással és jártassági bizonyítvánnyal.⁴⁰

Külön határozatban rendelkezik az engedélyező hatóság az alkalmazottak feljogosításáról, tehát arról, hogy az abban meghatározott személy veheti fel a jogi személy fegyverét. A fegyvertartási engedély a jogi személy részére lesz kiállítva azzal, hogy a használatra feljogosított alkalmazottai részére átadhatja.⁴¹

A vállalkozás a határozatban megjelölt alkalmazottnak a fegyvert a szerződésben meghatározott feladat tényleges ellátásának időtartamára adhatja át.⁴²

³⁵ 2004. évi XXIV. törvény a lőfegyverekről és lőszerkekről 3/A § (1), (2), (4) bekezdések.

³⁶ 22/1991. (XI. 15.) NM rendelet a kézilőfegyverek, lőszerke, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálatáról.

³⁷ 49/2004. (VIII. 31.) BM rendelet a lőterekről, a lőfegyverek, lőszerke hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről, valamint a 2004. évi XXIV. törvény 3/A. § (1) bekezdés.

³⁸ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 42. § (1) bekezdés.

³⁹ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés.

⁴⁰ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 29. §.

⁴¹ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 20. melléklet.

⁴² 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 37. § (7) bekezdés.

A lőfegyverek hollétérol a szervezet köteles az engedélyező hatóság által hitelesített nyilvántartókönyvet vezetni. A lőfegyver kiadásakor és visszavételekor fel kell jegyezni a fegyver, a kiadó és visszavevő, a felvevő adatait, valamint a kiadás és visszavétel időpontját.⁴³ A nyilvántartókönyvet a szervezetnek meg kell őriznie, megszűnése vagy megszüntetése után át kell adnia az engedélyező hatóságnak.⁴⁴

További kötelezettség, hogy a szervezet vezetőjének gondoskodnia kell arról, hogy az alkalmazottak évente legalább négy alkalommal lökiképzésen vegyenek részt. Az erről szóló igazolást az engedélyező hatóságnak kell megküldeni.⁴⁵

A figyelmeztető jelzés használata

„A figyelmeztető jelzést adó készülék: a járműre szerelt rögzített vagy mozgatható üzemmódú (mobil) villogó sárga fényjelzést adó berendezés.”⁴⁶

A figyelmeztető jelzés használatának elsődleges célja, hogy a közlekedésben részt vevő más gépjárművek vezetőinek felhívja a figyelmét arra, hogy a jelzéssel felszerelt gépkocsit a megfelelő óvatossággal közelítsék meg. A figyelmeztető jelzést használó járműnek a többi gépjárművel szemben elsőbbsége csak az általános szabályok szerint van, azonban a KRESZ⁴⁷ 50. § (3) bekezdése alapján olyan helyen is megállhat, ahol egyébként tilos, valamint behajthat olyan útra vagy övezetbe, ahová egyébként behajtania tilos.

A figyelmeztető jelzés felszerelése és használata a gépjárművön egyes esetekben engedély nélkül,⁴⁸ míg más esetekben⁴⁹ a rendőrség által kiadott engedély alapján lehetséges.

- Engedély nélkül használhat figyelmeztető jelzést a személy- és vagyonvédelmi vállalkozás vagy személy a távfelügyeleti tevékenységet ellátó gépjárművén. A rendelet ebben a tevékenységi körben a mobil jelzés használatát teszi lehetővé, vagyis a jelzést csak az adott feladat végzése közben lehet a járműre felszerelni.

⁴³ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (4) bekezdés.

⁴⁴ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (5) bekezdés.

⁴⁵ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (3) bekezdés.

⁴⁶ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 1. § b) a megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól.

⁴⁷ 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól.

⁴⁸ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 9. § (1) bekezdés.

⁴⁹ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 10. § (1) bekezdés.

- Hatósági engedély birtokában szerelhet fel és használhat figyelmeztető jelzést a vállalkozás a személy- és vagyonvédelmi tevékenység keretében végzett pénz- és értékszállítást rendszeresen végző járművein, ha azt az üzemeltetés célja indokolja.

A kérelmet ahhoz a rendőrkapitánysághoz⁵⁰ kell benyújtani elektronikus formában, ahol a tevékenységet gyakorolják.⁵¹

Az engedély kiadásához szükséges a kérelem és mellékleteinek benyújtása. A kérelmező üzemben tartásában lévő járművére adható ki engedély, amennyiben igazolja a jogalapul szolgáló tevékenység végzését. A kérelemben meg kell jelölni a jármű rendszámát és a kérelmezett készülék típusát. Mellékletben csatolni kell az igazolást arról, hogy a figyelmeztető jelzés használatát megalapozó tevékenységet végez. Végül az eljárás illetékét meg kell fizetnie az ügyfélnek.

A kiadott engedély érvényessége három év,⁵² azonban, ha a jármű műszaki érvényességi ideje ennél hosszabb, az érvényesség idejét is ezzel megegyezően lehet megállapítani. Az engedély hatálya alatt is rendelkeznie kell a járműnek érvényes műszaki engedéllyel. Az engedély az ügyfél kérelmére meghosszabbítható, amelynek feltétele, hogy az engedély meghosszabbítását legalább 30 nappal az időbeli hatály megszűnése előtt kezdeményezzék.

Az üzemtartó köteles az engedélyezés tényét, az engedély időbeli hatálya megszűnésének időpontját, az engedélyező hatóság megnevezését és a határozat számát a bejegyzésre okot adó körülménytől számított 15 napon belül a közlekedési igazgatási hatóságnál a járműnyilvántartásba és a forgalmi engedélybe bejegyeztetni.⁵³ A bejegyeztetési kötelezettség elmulasztása az engedély visszavonását eredményezi.⁵⁴

A figyelmeztető jelzést a KRESZ 50. § *i)* pontja alapján működtetni kell a személy- és vagyonvédelmi tevékenység keretében vagy a pénzügyi szolgáltatást végző szervezet által üzemeltetett pénz- és értékszállítást rendszeresen végző járművön a feladat végzése közben.

⁵⁰ 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről 12. § (3) bekezdés *d)* pont.

⁵¹ 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról 16. § *b)* pont.

⁵² 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 11. § (1) bekezdés.

⁵³ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 12. § (1) bekezdés *b)* pont.

⁵⁴ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 13. § (1) bekezdés *f)* pont.